

KOMISJA

DECYZJA KOMISJI

z dnia 8 września 2006 r.

w sprawie pomocy państwa C 45/04 (ex NN 62/04) na rzecz czeskiego producenta stali Třinecké železářny, a.s.

(notyfikowana jako dokument nr C(2006) 5245)

(Jedynie tekst w języku czeskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2007/319/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Protokół nr 2 o restrukturyzacji czeskiego przemysłu stalowniczego do Traktatu o przystąpieniu z 2003 r.,

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

(1) W dniu 12 listopada 2003 r. Komisja została poinformowana, iż czeski rząd przyjął uchwałę dotyczącą zakończenia restrukturyzacji czeskiego przemysłu stalowniczego – propozycja rozwiązania dla spółki Třinecké železářny, a.s. (dalej zwanej „TŽ”). W uchwale tej stwierdzono, że rząd planuje udzielić TŽ pomocy państwa w wysokości około 1,9 mld CZK (około 67 mln EUR) ⁽²⁾.

(2) We wspomnianej uchwale czeski rząd wyraził zgodę na następujące transakcje:

— czeski rząd nabędzie od TŽ za pośrednictwem Czeskiej Agencji Konsolidacyjnej (ČKA) udziały w spółce ISPAT Nová Huť (INH) w wysokości 10,54 %, które obecnie należą do TŽ. Cenę tych akcji określi Ministerstwo Finansów po porozumieniu z Ministerstwem Przemysłu i Handlu,

— ČKA przeniesie prawo własności 10 000 sztuk dłużnych papierów wartościowych o całkowitej nominalnej wartości 1 mld CZK (35 mln EUR), wyemitowanych przez spółkę TŽ, a obecnie należących do ČKA, na ich emitenta, spółkę TŽ, za całkowitą cenę kupna równą 100 milionów CZK (3,5 milionów EUR), tj. zaledwie 10 % ich wartości nominalnej.

(3) W uchwale stwierdza się także, że obydwie transakcje mogą wejść w życie dopiero po otrzymaniu pozytywnej decyzji Urzędu Ochrony Konkurencji (ÚOHS) wydanej po konsultacji z Komisją Europejską.

(4) W piśmie z dnia 26 listopada 2003 r. Komisja zwróciła się o przekazanie informacji dotyczących wysokości wspomnianych transakcji.

(5) W dniu 10 grudnia 2003 r. i 7 stycznia 2004 r. odbyły się spotkania czeskiego premiera i ministra przemysłu i handlu z komisarzem ds. konkurencji. Uzgodniono, że ostatnie postanowienie powyższej uchwały będzie respektowane (patrz: pkt 3).

(6) Dnia 20 lutego 2004 r. Komisja otrzymała opis wszystkich projektów, na realizację których czeski rząd zamierza udzielić spółce TŽ pomocy państwa. W dniu 17 marca 2004 r. odbyły się w Brukseli specjalistyczne konsultacje między wydziałami Komisji a przedstawicielami czeskich organów i wspomnianej spółki.

(7) W dniu 29 marca i 29 kwietnia 2004 r. Komisja przesłała czeskim władzom uwagi, w których podała, że na podstawie udzielonych informacji nie można wykluczyć, że planowana cena zakupu akcji spółki INH należących do spółki TŽ przez czeski rząd mogłaby przekroczyć cenę rynkową, w wyniku czego doszłoby do udzielenia pomocy państwa wspomnianej spółce TŽ, a także podała, że pomoc państwa, dzięki której sfinansowano, by różne projekty spółki TŽ, jest prawdopodobnie niezgodna z obowiązującymi przepisami Wspólnoty dotyczącymi pomocy państwa.

(8) W dniu 22 i 30 kwietnia 2004 r. Urząd Ochrony Konkurencji zatwierdził pomoc państwa dla spółki TŽ.

⁽¹⁾ Dz.U. C 22 z 27.1.2005, str. 2.

⁽²⁾ Przelicznik walutowy używany w niniejszym rozporządzeniu wynosi 1 EUR = 28,43 CZK (na dzień 20 września 2006 r.) i jest podawany wyłącznie w celach informacyjnych.

- (9) Pismem z dnia 14 grudnia 2004 r. Komisja poinformowała Republikę Czeską, że podjęła decyzję o wszczęciu postępowania w sprawie powyższych środków zgodnie z art. 88 ust. 2 Traktatu WE, i zwróciła się o przekazanie określonych informacji.
- (10) Decyzja Komisji o wszczęciu postępowania została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽³⁾. Komisja wezwała zainteresowane strony, aby przedłożyły swoje uwagi dotyczące tych środków. Nie otrzymała żadnych uwag.
- (11) W pismach z dnia 31 stycznia 2005 r., które zostały zarejestrowane dnia 1 lutego 2005 r., Republika Czeska odpowiedziała na niektóre pytania zawarte w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania dochodzeniowego.
- (12) Pismem z dnia 18 kwietnia 2005 r. Komisja zwróciła się o informacje dodatkowe, które zostały przekazane pismem z dnia 16 maja 2005 r., zarejestrowanym dnia 18 maja 2005 r.
- (13) Pismem z dnia 4 lipca 2005 r. Komisja zwróciła się o kopie niektórych dokumentów cytowanych przez czeskie władze; kopie te zostały przesłane pismem z dnia 21 lipca 2005 r., zarejestrowanym w dniu 25 lipca 2005 r.
- (14) W wiadomości elektronicznej z dnia 10 sierpnia 2005 r. władze czeskie poinformowały Komisję o nowych faktach.
- (15) Pismem z dnia 28 września 2005 r. Komisja zwróciła się o dalsze informacje, które zostały przedłożone podczas spotkania z czeskimi organami w dniu 29 września 2005 r., oraz pismem z dnia 18 października 2005 r., które zostało zarejestrowane dnia 19 października 2005 r.
- (16) Pismem z dnia 15 grudnia 2005 r. Komisja zwróciła się o dalsze informacje, które zostały przedłożone w piśmie z dnia 20 marca 2006 r., zarejestrowanym dnia 21 marca 2006 r. W piśmie tym czeskie władze podały, że nie wypłacą pomocy na zamykanie przedsiębiorstw, ponieważ spółka TŽ zmieniła swoją strategię handlową.
- (17) Pismem z dnia 18 lipca 2006 r. Komisja zwróciła się o dalsze informacje, które zostały przedłożone w piśmie z dnia 16 sierpnia 2006 r.

⁽³⁾ Patrz: przypis 1.

a) Środki przyjęte w kwietniu 2004 r.

- (18) W dniu 14 kwietnia 2004 r. rząd Republiki Czeskiej przyjął uchwałę, na mocy której zapłaci spółce TŽ cenę kupna 1 250 CZK za akcję za 1 306 920 akcji spółki INH, które znajdują się w posiadaniu TŽ i które stanowią 10,54 % kapitału podstawowego spółki INH. W dniu 22 kwietnia 2004 r. ÚOHS podjął decyzję, iż ta transakcja nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE. Transakcja przebiegła pod koniec tego miesiąca.
- (19) W dniu 30 kwietnia 2004 r. ÚOHS zezwolił na udzielenie pomocy państwa na rzecz spółki TŽ w postaci przekazania dłużnych papierów wartościowych o całkowitej wartości nominalnej około 576,7 mln CZK (20 mln EUR) na projekty w zakresie środowiska naturalnego, badań naukowych i rozwoju, szkolenia i zamykania przedsiębiorstw w okresie 2004–2006. Częścią powyższej kwoty było wsparcie w wysokości 44 088 300 CZK (1,5 mln EUR) na projekty edukacyjne i 4 152 500 CZK (0,14 mln EUR) na zamknięcie przedsiębiorstwa.

b) Informacje o spółce

- (20) Spółka TŽ została sprywatyzowana w połowie lat 90., jej pełnej restrukturyzacji dokonano bez pomocy państwa.
- (21) Podstawowym przedmiotem działalności TŽ jest produkcja wyrobów hutniczych (stali) z zamkniętym cyklem produkcyjnym. Oprócz koksu, surówki i stali spółka produkuje w szczególności wyroby walcowane, tj. bloki, kęsiska płaskie, drągi stalowe, drut walcowany, stal do betonu, cienką, średnią i grubą stal profilową. Spółka TŽ jest także jedynym producentem szyn w Republice Czeskiej.

2. PRZYCZYNY WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA

- (22) Decyzja Komisji o rozpoczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego dotyczyła trzech środków przyjętych przez państwo na korzyść TŽ, a mianowicie kupna akcji, pomocy szkoleniowej i pomocy na zamykanie przedsiębiorstw. Pozostałe środki, na które przyznano pomoc (badania naukowe i rozwój oraz ochrona środowiska naturalnego), zostały zaopiniowane jako zgodne z odpowiednimi przepisami i nie są one przedmiotem obecnego postępowania ⁽⁴⁾. W swojej decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła wątpliwości, czy podane trzy środki podjęte przez Republikę Czeską przed przystąpieniem nie stanowią skrytego wsparcia restrukturyzacji TŽ, co byłoby sprzeczne z Protokołem nr 2 Traktatu o przystąpieniu z 2003 r. (dalej zwanym „Protokołem nr 2”).

⁽⁴⁾ Czeskie władze poinformowały Komisję pismem z dnia 20 marca 2006 r., że być może rozpatrzą zmiany tych projektów. Komisja jest świadoma, że zmiany te zostały oznajmione zgodnie z art. 88 ust. 3 Traktatu.

- (23) W związku z pomocą szkoleniową i na zamykanie przedsiębiorstw Komisja miała wątpliwości, czy pomoc państwa spełnia wszystkie wymagania odpowiednich przepisów Wspólnoty obowiązujących w okresie udzielenia pomocy⁽⁵⁾. Dokumenty przedłożone przez Komisję w lutym i w marcu 2004 r. nie objaśniały celu i warunków tych dwóch środków stanowiących pomoc. Niejasne informacje podane w decyzjach ÚOHS uniemożliwiały sprawdzenie, czy pomoc ta została udzielona zgodnie z odpowiednimi przepisami.
- (24) W związku z kupnem akcji INH będących w posiadaniu TŽ Komisja miała wątpliwości, czy cena 1 250 CZK za akcję zapłacona przez państwo byłaby dla inwestora do przyjęcia w warunkach gospodarki rynkowej i czy nie stanowi ona pomocy na korzyść sprzedającego. W marcu 2004 r. czeska Komisja Papierów Wartościowych (KCP) zezwoliła mianowicie spółce INH na odkupienie własnych akcji notowanych na giełdzie za cenę 550 CZK. W swoim podaniu złożonym do KCP spółka INH uzasadniła proponowaną cenę specjalistyczną ekspertyzą. Komisja stwierdziła, że państwo nie wzięło pod uwagę o wiele niższej ceny zatwierdzonej przez KCP o kilka tygodni wcześniej i zgodziło się na zapłacenie ceny obliczonej przez jego własnego rzeczoznawcę – spółkę KPMG.
- (25) Także nazwa uchwały rządu Republiki Czeskiej nr 1126 przyjętej w dniu 12 listopada 2003 r., w której stwierdza się, że dotyczy ona „dokończenia restrukturyzacji przemysłu stalowniczego – projekt rozwiązań dla spółki Trinecké železárny, a.s.”, spotęgowała wątpliwości Komisji.
- (26) Komisja zdecydowała się zatem przeprowadzić dochodzenie w celu sprawdzenia, czy podane trzy środki nie stanowią skrytego wsparcia restrukturyzacji dla producenta stali TŽ i czy w związku z tym nie są one sprzeczne z Protokołem nr 2.
- (28) Projekty edukacyjne, które miały być realizowane w latach 2004–2006, polegają na kompleksowym programie edukacyjnym rozdzielonym na wiele różnych kursów (rozwój osobisty, komunikacja, marketing, szkolenie w zakresie zarządzania, przeprowadzanie audytów, nowe technologie, inżynieria, jakość itd.). Całkowite, kwalifikowalne koszty tych projektów wynoszą [...] (*) CZK. Całkowita pomoc wynosi 44 088 300 CZK (1,5 mln EUR).
- Pomoc na zamykanie przedsiębiorstw*
- (29) W swoim piśmie z dnia 20 marca 2006 r. czeskie organy podały, że nie wypłacą pomocy na zamykanie przedsiębiorstw w wysokości 4 152 500 CZK (0,14 mln EUR), które mają pokryć część kosztów odstępnego dla pracowników obsługujących zamknięte piece, ponieważ spółka TŽ zmieniła swoją strategię handlową.
- Kupno akcji INH należących do TŽ*
- (30) Czeskie władze twierdzą, że nie uwzględniając ceny 550 CZK zatwierdzonej przez KCP, a następnie uzgadniając cenę ze sprzedającym – TŽ – tylko na podstawie zamówionej przez nich ekspertyzy rzeczoznawcy (ekspertyza KPMG) postępowaly jako inwestor w warunkach gospodarki rynkowej. Na poparcie tego twierdzenia władze czeskie przedłożyły kilka argumentów, m.in. następujące.
- (31) Po pierwsze, oświadczają one, że inwestor w warunkach gospodarki rynkowej jest świadomy tego, że w interesie spółki (w tym przypadku INH) przy kupnie własnych akcji jest zapłacenie jak najniższej ceny. Dlatego podczas negocjacji o cenie akcji ze sprzedającym racjonalny inwestor uważa, że cena zaproponowana w ramach oferty odkupienia nie stanowi ceny rynkowej.
- (32) Po drugie, czeskie władze twierdzą, że z faktu, że cena zaproponowana przez INH była umotywowana ekspertyzą rzeczoznawcy i zatwierdzona przez KCP, nie można wnioskować, że przedstawiała wartość rynkową akcji:

3. UWAGI REPUBLIKI CZESKIEJ

Pomoc szkoleniowa

- (27) Czeskie organy przedłożyły Komisji odpisy wszystkich projektów TŽ dotyczących szkolenia pracowników w okresie 2004–2006, które rozpatrywał ÚOHS i na podstawie których udzielono pomocy finansowej. Dalej szczegółowo wyjaśniły one wszystkie działania w ramach szkolenia ogólnego i szczególnego i podały, w jaki sposób pomoc szkoleniowa poprawi i podniesie poziom umiejętności pracowników spółki, a więc ich zdolność wykorzystania umiejętności zawodowych w odpowiedzi na nowe wyzwania rynku.

(5) Pozostałe środki w ramach udzielonej pomocy w pełni odpowiadają wspólnotowym wytycznym dotyczącym pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego (Dz.U. C 37 z 3.2.2001, str. 3) oraz wspólnotowym zasadom ramowym dotyczącym pomocy państwa na rzecz badań i rozwój (Dz.U. C 45 z 17.2.1996, str. 5).

(*) Tajemnica handlowa.

- b) w związku z faktem, że cenę zatwierdziła KCP, czeskie władze podkreślają, że w odróżnieniu od hipotezy Komisji wyrażonej w decyzji o wszczęciu, KCP ocenia ofertę na podstawie obowiązujących przepisów prawnych i swej metodyki wewnętrznej „Ekspertyzy rzeczoznawców dla celów obowiązkowych ofert dotyczących przejęcia i publicznych ofert dotyczących umów o kupnie papierów wartościowych uczestników” i nie ma kompetencji w zakresie określania ceny akcji lub zastąpienia ekspertyzy rzeczoznawcy własną analizą. KCP tylko zadecydowała o tym, czy zostały spełnione wszystkie wymogi prawne dotyczące oferty odkupienia akcji spółki i oceny specjalistycznej.
- (33) Po trzecie, oprócz ostatniego spostrzeżenia czeskie władze stwierdzają, że zanim KCP udzieliła w końcu w marcu 2004 r. zgody, już wcześniej odmówiła przyjęcia jednego wniosku INH i jednego wniosku LNM (akcjonariusz większościowy INH). W obu przypadkach bowiem ekspertyza rzeczoznawcy, która stanowiła podstawę proponowanej ceny, wykazywała istotne niedociągnięcia, jeżeli chodzi o wymogi ekspertyzy rzeczoznawcy przewidziane prawem. Później spółka INH złożyła nowy wniosek na podstawie specjalistycznej oceny, spełniający wszystkie wymogi prawne. KCP nie miała już powodu do odmowy przyjęcia tego ostatniego wniosku, wobec tego go zatwierdziła. Według czeskich władz inwestor w warunkach gospodarki rynkowej zinterpretowałby wcześniejsze dwukrotne odrzucenie wniosku przez KCP jako potwierdzenie domniemania, że spółki INH i LNM próbowały za pośrednictwem tych niedociągnięć stwierdzonych w ekspertyzie KCP obniżyć cenę przedsiębiorstwa, aby akcje, które zamierzały odkupić, zapłaciły jak najniższą cenę.
- (34) Po czwarte, władze czeskie stwierdzają, że inwestor w warunkach gospodarki rynkowej będzie uważał cenę 550 CZK za zaniżoną w stosunku do stanu faktycznego oraz że odpowiada ona zbyt niskiemu wskaźnikowi bonitetu (P/E). Ten indeks jest wynikiem ilorazu ceny za akcję i zysku netto na akcję. Na podstawie zysku netto spółki INH za 2003 r., który można było oszacować na początku 2004 r., kiedy transakcja została wykonana, indeks P/E wynosił 1,25 przy cenie za akcję 550 CZK. Cena za akcję równa 1 250 CZK daje indeks P/E równy 2,8; wartość ta jest zbliżona do dolnej granicy indeksu P/E, który można obserwować u producentów stali notowanych na giełdzie. Innymi słowy cena obliczona przez rzeczoznawcę spółki INH odpowiadała bardzo niskiej wycenie spółki, niezgodnej z oceną przedsiębiorstw działających w danym okresie w branży stalowniczej przez rynki finansowe.
- (35) Na zakończenie czeskie władze stwierdzają, że publiczna oferta spółki INH dotycząca odkupienia należących do niej akcji za cenę 550 CZK nie została w znacznej mierze przyjęta. Większość wymienionych inwestorów zdecydowała się nie sprzedawać swych akcji za tę cenę. Kilku z nich nawet złożyło zażalenia dotyczące rzekomego naruszania ich praw.

4. OCENA ŚRODKÓW POMOCY

4.1. Podstawa prawna

- (36) Protokół nr 2 umożliwia udzielenie pomocy państwa na restrukturalizację czeskiego przemysłu stalowniczego w związku z jego restrukturalizacją w latach 1997–2003 maksymalnie w wysokości 14 147 mln CZK (453 mln EUR). Protokół łączy udzielenie pomocy państwa z kilkoma warunkami, m.in. z odnowieniem zdolności działania i ze zobowiązaniem do obniżenia wydajności.
- (37) Punkt 1 Protokołu nr 2 stanowi, że „nie naruszając postanowień art. 87 i 88 Traktatu WE, pomoc państwa udzieloną przez Republikę Czeską dla celów restrukturyzacji na rzecz określonych części czeskiego hutnictwa w latach 1997–2003 uznaje się za zgodną ze wspólnym rynkiem”, jeżeli zostały m.in. spełnione warunki określone w podanym protokole.
- (38) Punkt 3 Protokołu nr 2 określa, że „wyłącznie spółki wymienione w załączniku 1 (dalej jako „spółki objęte pomocą”) kwalifikują się do otrzymania pomocy państwa w ramach programu restrukturyzacji czeskiego hutnictwa żelaza i stali”. TŻ w załączniku 1 nie są wymienione.
- (39) Ostatnie zdanie pkt 6 Protokołu nr 2 zabrania udzielania czeskiemu przemysłowi stalowniczemu wszelkiej innej pomocy dla celów restrukturyzacji. W tym celu pkt 20 daje Komisji prawo do podejmowania „odpowiednich środków, na mocy których każda spółka będzie zobowiązana do zwrotu pomocy otrzymanej z naruszeniem warunków ustanowionych w niniejszym protokole”, w przypadku gdy proces monitorowania restrukturyzacji wykaże naruszenie warunków poprzez udzielenie „dodatkowej niezgodnej pomocy państwa na rzecz hutnictwa i spółek objętych pomocą w szczególności”.
- (40) Okres przejściowy dla udzielania pomocy na restrukturalizację czeskiemu przemysłowi stalowniczemu zgodnie z Układem o stowarzyszeniu został przedłużony przez Radę do 31 grudnia 2006 r. To postanowienie uznano w Protokole nr 2. Aby było możliwe spełnienie tego celu, protokół dotyczy okresu przed przystąpieniem i po nim. Dokładniej mówiąc, układ zezwolił na ograniczoną kwotę wparcia na restrukturalizację na lata 1997–2003, a zakazało jakkolwiek inną pomoc dla celów restrukturyzacji czeskiemu przemysłowi stalowniczemu w latach 1997–2006. Pod tym względem wyraźnie różni się od innych postanowień Traktatu o przystąpieniu z 2003 r., np. od tymczasowego mechanizmu ustanowionego w załączniku IV („istniejąca pomoc”), które dotyczy tylko pomocy państwa udzielonej przed przystąpieniem, jeżeli jest „nadal ważna” po dacie przystąpienia. Na Protokół nr 2 nie można więc patrzeć jako na *lex specialis*, które w zakresie, którego dotyczy, zastępuje jakiegokolwiek inne postanowienie wspomnianego Traktatu o przystąpieniu.

(41) W wyniku tego, aczkolwiek art. 87 i 88 Traktatu WE zazwyczaj nie dotyczyłyby pomocy udzielonej przed przystąpieniem, które nie ma zastosowania po przystąpieniu, postanowienia Protokołu nr 2 rozszerzają kontrolę pomocy państwa zgodnie z Traktatem WE na wszelką pomoc udzieloną przed przystąpieniem w celu restrukturyzacji czeskiego przemysłu stalowniczego w latach 1997–2006.

(42) Protokół nr 2 nie odnosi się do innych środków pomocy państwa udzielonej czeskiemu przemysłowi stalowniczemu dla specjalnych celów, które można określić za zgodne z innymi powodów, np. do pomocy na rzecz badań naukowych i rozwoju, pomocy na ochronę środowiska naturalnego, szkolenie, zamykanie przedsiębiorstw itd. Te środki pomocy nie należą do zakresu art. 87 i 88, o ile zostały udzielone przed przystąpieniem, a po przystąpieniu nie są ważne. W każdym razie protokół nie ogranicza możliwości udzielania czeskim spółkom stalowniczym innego rodzaju pomocy zgodnej z prawem Wspólnoty. Oczywiście nie ogranicza możliwości przyjmowania środków, które nie są kwalifikowane jako pomoc, na przykład wkładu kapitałowego zgodnego z zasadami prywatnych inwestycji w warunkach gospodarki rynkowej. Z drugiej strony środki, które dotyczą czeskich spółek stalowniczych, stanowiące pomoc finansową, której nie można uważać za zgodną ze wspólnym rynkiem ze względu na inne przepisy, są uważane za pomoc na restrukturyzację – ze względu na uzupełniający charakter tej kwalifikacji – lub w każdym razie za pomoc związaną z restrukturalizacją czeskiego stalownictwa, a więc dotyczy ich Protokół nr 2.

(43) Komisja może więc zgodnie ze swoją normalną praktyką i z pkt 20 Protokołu nr 2 ocenić środki w drodze formalnego postępowania wyjaśniającego, o którym mowa w art. 88 ust. 2 Traktatu WE, w przypadku gdy ma wątpliwości, czy czeskie władze udzieliły spółkom stalowniczym pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem z innego powodu, niż restrukturalizacja, i czy Republika Czeska przestrzega Protokołu nr 2. Zastosowane zostanie także rozporządzenie Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. określające przepisy wykonawcze dotyczące art. 93⁽⁶⁾.

4.2. Istnienie pomocy

Pomoc szkoleniowa

(44) Subwencje na szkolenie na rzecz TŽ stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE. Są

finansowane przez państwo lub ze środków państwowych. Te dodatkowe środki finansowe mogą naruszyć konkurencję gospodarczą we Wspólnocie, przez to, że dają TŽ przewagę nad konkurencją, która nie otrzymuje pomocy. Ponadto handel między państwami członkowskimi w branży stalownictwa, w którym TŽ jest istotnym graczem, jest znaczny, więc pomoc zakłóci prawdopodobnie handel między państwami członkowskimi.

Pomoc na zamykanie przedsiębiorstw

(45) Czeskie organy nie wypłacą TŽ pomocy na zamknięcie przedsiębiorstwa, które obejmuje część odstępnego dla pracowników zamkniętego pieca, ponieważ spółka TŽ zmieniła swoją strategię handlową. Spółka nie otrzyma więc dotacji w wysokości 4 152 500 CZK (0,146 mln EUR), która została jej obiecana zgodnie z warunkami. Ten środek czeskich organów jest więc bezprzedmiotowy.

Kupno akcji INH znajdujących się w posiadaniu TŽ

(46) Komisja oceni w kolejności, w jakiej pojawiają się w poprzednim rozdziale „Uwagi Republiki Czeskiej”, fakty przedłożone przez czeskie władze w celu udowodnienia ich twierdzenia, że postępowaly jak inwestor w warunkach gospodarki rynkowej⁽⁷⁾, ponieważ w negocjacjach ze sprzedającym nie uwzględniły ceny 550 CZK przedłożonej przez INH i zatwierdzonej przez KCP.

(47) Komisja uznaje pierwsze twierdzenie czeskich organów, że w warunkach gospodarki rynkowej inwestor i sprzedający wiedzą, że interesem spółki (tj. w tym przypadku INH) przy odkupieniu własnych akcji jest zapłacić jak najniższą cenę. Dlatego podczas negocjacji o cenę akcji racjonalny inwestor i sprzedający będą ostrożnie podchodzić do zaproponowanej ceny w ramach oferty dotyczącej odkupienia. Będą ją uważać za odzwierciedlenie wartości rynkowej tylko, jeżeli cena ta będzie poparta innymi faktami. Na przykład, jeżeli oferta dotycząca kupna zostanie zakończona i spotka się z przychylnym przyjęciem inwestorów, a więc znaczna część inwestorów będzie skłonna sprzedać swoje akcje za tę cenę, to inwestor w warunkach gospodarki rynkowej zazwyczaj weźmie ją pod uwagę. W tym przypadku w czasie przeprowadzenia transakcji oferta dotycząca kupna była jednak stale otwarta, a brak było jakichkolwiek informacji wskazujących na sukces.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 83 z 27.3.1999, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1791/2006 (Dz.U. L 363 z 20.12.2006, str. 1).

⁽⁷⁾ Zasada inwestora w warunkach gospodarki rynkowej jest już od dawna uznawana przez Trybunał Sprawiedliwości, patrz np.: orzeczenie ETS z dnia 21 marca 1991 r., *sprawa Alfa Romeo*, C-305/89, Zb.Orz. [1991], str. I-603 (pkt 19 i kolejne).

(48) Jeżeli chodzi o drugie twierdzenie czeskich organów, Komisja podkreśla, że należy ocenić specyfikę tego przypadku. Po pierwsze, na giełdzie nie było ceny, którą można byłoby użyć jako jednoznacznego i niepodważalnego odnośnika do ceny rynkowej spółki⁽⁸⁾. Aby możliwa była ocena spółki, należało określić prognozy przyszłych przepływów pieniężnych lub dywidend, a później obliczyć ich obecną wartość. Po drugie, oceniana spółka przechodziła obszerną reorganizację. Państwo sprzedało spółkę, którą do niedawna kontrolowało, dużej prywatnej grupie stalowniczej. Ta zobowiązała się spółkę modernizować i wykonać znaczące inwestycje. Ze względu na tę dramatyczną zmianę w spółce i w jej zarządzaniu nie należało traktować wyników finansowych z przeszłości za niezawodną wskazówkę dotyczącą przyszłych wyników przedsiębiorstwa. Prognozy przyszłych przepływów pieniężnych lub dywidend nie należało oprzeć na dotychczasowym prognozowanym rozwoju. Na koniec można powiedzieć, że ocena spółki była zależna od prognoz, dla których nie było można użyć żadnej niepodważalnej podstawy. Komisja zgadza się, że w tych specyficznych okolicznościach nie można z faktu, że cena zaproponowana przez INH została wsparta ekspertyzą rzeczoznawcy i zatwierdzona przez KCP, wnioskować, że stanowiła ona wartość rynkową akcji:

a) Komisja uznaje, że w związku z ekspertyzą rzeczoznawcy inwestor w warunkach gospodarki rynkowej i sprzedający wiedzą, że fachowego rzeczoznawcę wybrała i opłaca spółka INH. Ze względu na fakt, że ocenę spółki INH można było oprzeć tylko na hipotezach dotyczących przyszłego rozwoju, trudnych do sprawdzenia ze względu na niedawną prywatyzację, a nie na danych możliwych do sprawdzenia, wynajęty konsultant może postawić ostrożną hipotezę o przyszłym rozwoju, aby uzyskać cenę oczekiwaną przez zlecającą spółkę i zabezpieczyć się przed popełnieniem jakiegokolwiek formalnego błędu i podważeniem swojej opinii. Komisja zakłada, że prognozy przedstawione przez fachowego rzeczoznawcę wybranego przez INH były rzeczywiście ostrożne (patrz poniżej);

b) Na podstawie informacji przedłożonych przez czeskie organy Komisja stwierdziła, że KCP nie wykonała własnej analizy wartości akcji, która zastępowałaby ekspertyzę rzeczoznawcy przedłożoną przez INH. KCP zdecydowała tylko, czy spełnione zostały wszystkie przepisowe wymogi w zakresie złożenia oferty dotyczącej odkupienia akcji spółki i fachowej oceny. W tym przypadku Komisja stwierdziła, że ocena musiała opierać się na hipotezach o rozwoju spółki, która przechodziła dramatyczne zmiany, a nie

na czynnikach, takich jak cena akcji na giełdzie lub ubiegłe dane finansowe, które KCP może formalnie sprawdzić. Komisja nadmienia, że z informacji przedłożonych przez czeskie władze wynika, że jeżeli specjalistyczna ocena nie zawiera żadnych błędów i nieścisłości, KCP nie może jej rzeczywiście odrzucić tylko z tego powodu, że opierają się na „konserwatywnych” hipotezach, prowadzących do obniżenia szacowanej ceny akcji.

(49) Komisja uznaje trzeci argument przedłożony przez czeskie organy, a mianowicie, że inwestor w warunkach gospodarki rynkowej uznałby poprzednie dwukrotne odrzucenie KCP za potwierdzenie przesłanki, że spółki INH i LNM (większościowy akcjonariusz INH, który jest motorem tej operacji, ponieważ zyskuje od INH odkupione przez tę firmę akcje) próbowały obniżyć wartość spółki INH, aby za akcje, które zamierzały odkupić, zapłacić jak najniższą cenę.

(50) Jeżeli chodzi o czwarty argument czeskich organów, Komisja stwierdziła, że w czasie przygotowania fachowych ekspertyz zamówionych przez INH i państwo w pierwszym kwartale 2004 r. zysk INH za cały 2003 r. nie był jeszcze znany, niemniej jednak można go było oszacować na podstawie wyników za pierwszy kwartał, które już były znane. Szacunki zysku netto za cały 2003 r. podane w obu ekspertyzach są więc podobne. Indeks P/E obliczony na podstawie zysku netto przewidywanego na 2003 r. i ceny za akcję równej 550 CZK wynosi około 1,5. (Czeskie władze obliczyły, że indeks P/E wynosi 1,25 na podstawie rzeczywistego zysku, który w tym czasie nie był znany, a który był w końcu większy, aniżeli prognozowali obaj rzeczoznawcy). Druga wartość jest bardzo niska. Inwestor w warunkach gospodarki rynkowej ocenia spółkę tak nisko tylko w przypadku, jeżeli oczekuje wyjątkowo niesprzyjającego rozwoju dochodów netto w przyszłości. Komisja sprawdziła, że rzeczoznawca wynajęty przez INH rzeczywiście przewiduje, że zysk netto osiągnięty w 2003 r. jest wyjątkowy i zakłada, że zyski w przyszłych latach obniżą się o dwie trzecie. Innymi słowy rzeczoznawca zakłada, że w następnych latach po 2003 r. nastąpi niemal zupełny powrót do poziomu zysku z 2002 r. (0,9 mld CZK), kiedy spółka INH była źle zarządzana i niedoinwestowana w wyniku tego, że jej właścicielem było państwo. Rzeczoznawca przewiduje mały wzrost obrotów i niewielkie zmniejszenie kosztów. Komisja stwierdziła, że specjalistyczna ocena wyraźnie nie wyjaśnia, dlaczego spółka LNM, która przejęła kontrolę nad INH na początku 2003 r., nie byłaby w stanie restrukturyzować przedsiębiorstwa, obniżyć kosztów eksploatacyjnych i kosztów na wejściu, rozwinąć bardziej zyskowną produkcję i stosunki handlowe. W porównaniu z tym cena 1 250 CZK obliczona przez rzeczoznawcę wynajętego przez państwo, spółkę KPMG, daje indeks P/E 3–3,5. To znaczy na dolnej granicy zakresu indeksu P/E, który można było w tym czasie obserwować na rynkach finansowych dla wyrobów stalowych. W tym niskim indeksie odbija się ostrożna

⁽⁸⁾ W decyzji o wszczęciu Komisja uznaje, że aczkolwiek cena na giełdzie jest zazwyczaj najlepszym wskaźnikiem wartości akcji, cena akcji INH, którą można było obserwować na Praskiej Giełdzie Papierów Wartościowych, nie jest niezawodnym wskaźnikiem wartości 10 % uczestnictwa majątkowego w kapitale INH. Statystyki miesięczne i roczne rzeczywiście wskazują, że wartość handlu jest bardzo niska. Cena na giełdzie nie jest więc wynikiem interakcji większej liczby znaczących inwestorów.

prognoza rozwoju zysku. KPMG przewiduje więc (ograniczony) spadek zysku po 2003 r. KPMG dlatego uznaje, tak samo jako fachowy rzeczoznawca wynajęty przez INH, że sytuacja na rynku stali w 2003 r. jest dobra, a jej charakter jest cykliczny. KPMG także jednak przewiduje, że pod kontrolą LNM kontynuowana będzie restrukturalizacja eksploatacyjna byłej spółki państwowej, że w wyniku integracji z dużą grupą stalowniczą zostaną znalezione tańsze źródła wejść, a produkcja przeorientuje się na wyroby o wyższej wartości dodanej. Na koniec Komisja zgadza się, że inwestor w warunkach gospodarki rynkowej uważałby cenę 550 CZK za zaniżoną, ponieważ odpowiada wyjątkowo niskiemu indeksowi P/E, czego nie można w przekonujący sposób uzasadnić ze względu na wzrost wydajności finansowej spółki przewidywany po jej prywatyzacji i w związku z inwestycjami i programem restrukturyzacyjnym rozpoczętym przez jej nowego prywatnego akcjonariusza.

- (51) Komisja doszła do wniosku, że kombinacja czterech poprzednich czynników umożliwia wyjaśnienie, dlaczego w czasie dokonanego przez państwo zakupu inwestor w warunkach gospodarki rynkowej nie mógł brać poważnie pod uwagę ceny 550 CZK zaproponowanej przez INH i zatwierdzonej przez KCP oraz dlaczego nie mógł przedstawić w czasie negocjacji takich argumentów, które zmusiłyby sprzedającego do obniżenia ceny. Ponieważ nie istniała żadna inna dostępna cena referencyjna, inwestor w warunkach gospodarki rynkowej negocjowałby ze sprzedającym na podstawie ceny obliczonej przez jego rzeczoznawcę⁽⁹⁾. Ponieważ cena zapłacona przez czeski rząd mieści się w zakresie cenowym obliczonym przez KPMG, omawiane środki państwowe zostały zainwestowane w sposób dopuszczalny dla inwestora w warunkach gospodarki rynkowej. Komisja jest więc zdania, że kupno akcji nie przedstawia pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1. Komisja pragnie podkreślić, że niniejszy wniosek wpływa ze szczególnych okoliczności tego przypadku.

- (52) Wreszcie jeżeli chodzi o piąty argument przedłożony przez czeskie władze, a mianowicie, że oferta publiczna spółki INH dotycząca odkupienia akcji za cenę 550 CZK

pozostała w dużym stopniu bez odpowiedzi, Komisja uznaje, że w czasie analizowanej transakcji nie wyszło to jeszcze na jaw, i stwierdza w związku z tym, że fakt ten nie może stanowić wytłumaczenia, dlaczego państwo nie wzięło pod uwagę proponowanej ceny.

4.3. Połączenie pomocy

- (53) Jak wyjaśniono w motywie 42 i 43 uzasadnienia, Komisja musi ocenić zgodność środka ocenianego jako pomoc państwa z obowiązującymi rozporządzeniami, aby zagwarantować, że nie stanowi on pomocy na rzecz restrukturyzacji, która jest zabroniona na mocy Protokołu nr 2.
- (54) Pomoc szkoleniową ocenia się na podstawie rozporządzenia Komisji (WE) nr 68/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy szkoleniowej⁽¹⁰⁾.
- (55) Różnicę między szkoleniem szczególnym i szkoleniem ogólnym określa art. 2 wymienionego rozporządzenia. Szkolenie szczególne jest w art. 2 lit. d) wymienionego rozporządzenia definiowane jako szkolenie obejmujące doskazywanie zasadniczo i bezpośrednio przydatne do obecnej lub przyszłej pozycji pracownika w firmie, której udzielana jest pomoc, i zapewniające mu kwalifikacje, których nie będzie on mógł wykorzystać lub też będzie mógł wykorzystać w ograniczonym stopniu w innych firmach lub na innych polach działalności zawodowej.
- (56) Szkolenie ogólne jest w art. 2 lit. e) rozporządzenia (WE) nr 68/2001 definiowane jako szkolenie obejmujące doskazywanie nieprzydatne wcale lub przydatne w małym stopniu do obecnej lub przyszłej sytuacji pracownika w firmie, której udzielana jest pomoc. Szkolenie to zapewni mu jednak kwalifikacje, które w wielkiej mierze będzie on mógł wykorzystać w innych firmach lub na innych polach działalności zawodowej, co znacznie zwiększy szanse zatrudnienia tak wyszkolonego pracownika.

⁽⁹⁾ Jeżeli fachowa ocena nie zawiera błędów. W decyzji o wszczęciu formalnego dochodzenia wyjaśniającego Komisja nie wyraziła jednak wątpliwości dotyczących wiarygodności poglądów wyrażonych w tym sprawozdaniu. Również na podstawie powyższej analizy nie stwierdzono błędów we wnioskach.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 10 z 13.1.2001, str. 3. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1976/2006 (Dz.U. L 368 z 23.12.2006, str. 85).

- (57) Republika Czeska udzieliła szczegółowych informacji o proponowanych kursach szkoleniowych. Na podstawie tych informacji Komisja stwierdziła, że różnica między szkoleniem ogólnym a szczególnym stosowana przez Republikę Czeską jest zgodna z art. 2 rozporządzenia (WE) nr 68/2001. Kursy kwalifikowane jako szkolenia ogólne dotyczą więc takich kwalifikacji, jak zarządzanie, rozwój osobisty, umiejętności komunikacyjne, marketingowe i audytorskie, które w znacznym zakresie mogą być wykorzystane w innych firmach lub gałęziach zatrudnienia. Na tej samej podstawie kursy, które dotyczą w szczególności wyrobów, nowych technologii, inżynierii, projektów technicznych, zarządzania środowiskiem naturalnym, ulepszania jakości, a więc o ograniczonym zakresie zastosowania, były kwalifikowane jako szkolenie szczególnie zgodnie z art. 2 lit. d) podanego rozporządzenia. Zgodnie z informacjami przedłożonymi przez Komisję pomoc szkoleniowa była niezbędna w celu osiągnięcia określonych celów.
- (58) Artykuł 4 ust. 7 rozporządzenia (WE) nr 68/2001 definiuje kwalifikowalne koszty na projekt edukacyjny i wymaga, aby informacje o kosztach były przejrzyste i rozpisane na poszczególne pozycje. Republika Czeska udzieliła Komisji potrzebnych informacji o kosztach dotyczących projektów, rozpisanych na poszczególne pozycje, tak aby było możliwe utożsamienie tych kosztów z kosztami podanymi w art. 4 ust. 7 podanego rozporządzenia. Stwierdzono, że te informacje są zgodne z wymaganiami art. 4 ust. 7 podanego rozporządzenia.
- (59) Dalej stwierdzono, że intensywność pomocy udzielonej przez Republikę Czeską jest zgodna z maksymalną intensywnością pomocy dozwoloną zgodnie z art. 4 ust. 2 i 3 rozporządzenia (WE) nr 68/2001. Intensywność proponowanej pomocy odpowiada więc zakresowi dozwolonemu zgodnie z rozporządzeniem dla szkolenia szczególnego lub ogólnego w przypadku dużego przedsiębiorstwa z sektora kwalifikującego się do pomocy regionalnej zgodnie z art. 87 ust. 3 lit. a) Traktatu WE.
- (60) Można zatem stwierdzić, że pomoc jest zgodna z wymogami określonymi w rozporządzeniu (WE) nr 68/2001.

5. WNIOSEK

- (61) Komisja doszła do wniosku, że pomoc na szkolenia w wysokości 44 088 300 CZK (1,55 mln EUR) na rzecz spółki TŽ jest zgodna z rozporządzeniem (WE) nr 68/2001.
- (62) Pomoc na zamykanie przedsiębiorstw w wysokości 4 152 500 CZK (0,14 mln EUR) nie zostanie wypłacona spółce TŽ, ponieważ zmieniła ona swój plan gospodarczy.
- (63) Kupno akcji INH będących w posiadaniu TŽ nie stanowi pomocy państwa.
- (64) Trzy wymienione wyżej środki nie stanowią więc skrytej pomocy na rzecz restrukturyzacji TŽ, które byłyby sprzeczne z Protokołem nr 2,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Środki pomocy państwa na szkolenie w wysokości 44 088 300 CZK na rzecz przedsiębiorstwa Třinecké železářny, a.s. jest zgodna z kryteriami określonymi w rozporządzeniu (WE) nr 68/2001 i nie stanowi pomocy państwa na rzecz restrukturyzacji w rozumieniu Protokołu nr 2 Traktatu o przystąpieniu z 2003 r.

Kupno akcji ISPAT Nová Huť będących w posiadaniu przedsiębiorstwa Třinecké železářny, a.s. nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Czeskiej.

Sporządzono w Brukseli, dnia 8 września 2006 r.

W imieniu Komisji

Neelie KROES

Członek Komisji